

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยในปัจจุบัน กำลังอยู่ในระยะการเร่งรัดพัฒนาในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และด้านอื่น ๆ แต่การพัฒนาประเทศจะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากรเป็นสำคัญ เพราะประเทศไทยมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ประเทศนั้นจะประสบความสำเร็จในการทำกิจการต่าง ๆ สมดังความปรารถนาทุกประการ และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ในการพัฒนากำลังคนเพื่อให้เป็นกำลังคนที่มีคุณภาพนั้น ท้องอาศัยการศึกษาเป็นเครื่องมือ ทั้งนี้เพราะ การศึกษาเป็นขบวนการในการพัฒนาบุคคล ทั้งในด้านจิตใจ นิสัย และคุณสมบัติอย่างอื่น (ชม ภูมิภาค 2526 : 1) หมายความว่า การศึกษานั้นสามารถทำให้บุคคลเป็นผู้ที่มีความรู้ดี มีความประพฤติดี และมีจิตลักษณะที่ดี และการจัดการศึกษาให้กับประชาชนของประเทศก็เริ่มตั้งแต่ประชาชนยังอยู่ในวัยเด็ก เพราะเด็กหรือเยาวชนจะเป็นเครื่องช้อนาคต ของชาติ ถ้าเราสามารถสร้างให้เยาวชนในวันนี้เป็นเยาวชนที่มีคุณภาพได้ ในอนาคตเราก็จะมีพลเมืองที่ดี มีประสิทธิภาพ และเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติสืบต่อไป ดังที่ สุจริท เพ็ชรขอม (2525 : 1) กล่าวว่า "ประเทศชาติจะเจริญหรือพัฒนาไปได้ มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับคุณภาพของเยาวชนที่ไ้พัฒนาไว้ในปัจจุบันนี้ งานพัฒนาเยาวชนจึงถือเป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่ง"

ทว่าเหตุที่ การพัฒนาเยาวชนมีความสำคัญยิ่งถึงไ้กล่าวมาแล้ว รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยก็ตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาเยาวชนเป็นอย่างมาก จึงไ้พยายามสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาเยาวชนอยู่ตลอดเวลา จะเห็นไ้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2521 ไ้ระบุไว้ว่า "รัฐพึงสนับสนุน และส่งเสริม การพัฒนาเยาวชนของชาติให้เป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เพื่อ

ประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และเพื่อความมั่นคงของรัฐ" (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2521) และเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญดังกล่าวนี้ รัฐบาลจึงกำหนดนโยบายเขาวชนแห่งชาติขึ้น เพื่อเป็นหลักในการดำเนินการพัฒนาเขาวชน โดยเฉพาะข้อ 3 ของนโยบายเขาวชนแห่งชาติ ใ้กล่าวไว้ว่า "ส่งเสริมสุขภาพพลานามัยทั้งทางกาย จิตใจ และปัญญา เพื่อให้พร้อมที่จะพัฒนาความสามารถ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ และคุณธรรมของเขาวชน ให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ" (ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี 2522 : 2158)

จากที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่า ในการพัฒนาเขาวชนเพื่อให้เป็นกำลังคน ที่มีคุณภาพนั้น ค่านิยมเป็นสิ่งหนึ่งที่จะต้องได้รับการปลูกฝังให้แก่เขาวชนอย่างถูกต้อง และเหมาะสม เพราะพฤติกรรมของเขาวชนในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดี ประสิทธิภาพของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูอาจารย์เป็นอย่างมาก นักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่มีสัมมาคารวะ ไม่เคารพ และไม่เชื่อฟังผู้ใหญ่ แสดงออกในทางที่ผิด ก่อให้เกิดระเบียบของสังคม และอาจชักจูงกฎหมายบ้านเมือง กวายเป็นวินัยในตนเอง ขาดความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและสังคม นิยมความหรูหราฟุ้งเฟ้อ และนิยมรับวัฒนธรรมของชาติอื่น อันเป็นการทำลายเอกลักษณ์ของชาติไทย เป็นกัน พฤติกรรมดังกล่าว มีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ สุจริต เทียบรอม (2525 : 10) ที่ว่า

ค่านิยมเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการให้การศึกษาและอบรมเขาวชน จะต้องคำนึงถึง เพราะในปัจจุบัน สภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองไทยเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก ค่านิยมที่เคยได้รับการยกย่องว่าเป็นสิ่งที่งามงามประการใดถูกละเลย ไม่ค่อยปลูกฝังใหม่ในเขาวชน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาค่านิยมของคนไทย มีการวางแผนที่จะ ปลูกฝังส่งเสริม และเผยแพร่ค่านิยมอันดีประจักษ์แก่คน

เหตุที่ค่านิยมเป็นสิ่งสำคัญ ที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการให้การศึกษา และอบรมเขาวชนจะต้องคำนึงถึง และควรปลูกฝังให้แก่เขาวชนโดยเร็ว และจะต้องมีการกระทำที่ต่อเนื่องในทุกกระบวนการศึกษา เพราะประเทศชาติจะมั่นคงเพียงใดนั้น บ่มขึ้นอยู่กับ

คุณภาพของคนในชาติ ซึ่งจะประพฤติปฏิบัติตนตามค่านิยมที่ตนยอมรับนับถืออยู่ เกี่ยวกับค่านิยมนี้ ศรีสุภา อธิทวงศ์ (2528 : 3) ได้กล่าวว่า ค่านิยมเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจที่จะเลือกปฏิบัติ และเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ของบุคคล ค่านิยมจึงกลายเป็นสิ่งกำหนดพฤติกรรมของบุคคลในสังคม

การปลูกฝังค่านิยมอันดีงามให้เกิดขึ้นในสังคม เป็นเรื่องที่จะต้องอาศัยเวลา ชันยาวนาน และต้องได้รับความร่วมมือจากทุกระดั้ม รวมทั้งต้องใช้วิถีการหลาย ๆ วิถี ควบคู่กัน ทั้งนี้ รัฐบาลจึงได้ประกาศเชิญชวนให้ประชาชนร่วมกันเสริมสร้าง ปลูกฝัง และปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2525 เพื่อให้ประชาชนไทยมีสิ่งยึดเหนี่ยว และมีแนวทางปฏิบัติเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ได้แก่

1. การพึ่งตนเอง ชยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
2. การประหยัดและออม
3. การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
4. การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา
5. ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (กระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.ป. : 34

- 35)

ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ มีความสำคัญและจำเป็นยิ่งในสภาพสังคมไทย เพราะการรู้จักพึ่งตนเอง ก่อนขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น จะทำให้มีความมั่นใจ ถ้าเผชิญปัญหาและอุปสรรคด้วยความเข้มแข็งอกทน ความชยันหมั่นเพียรจะนำมาซึ่งความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าในทางการศึกษา หน้าที่การงาน และการดำเนินชีวิต การมีความรับผิดชอบต่อช่วยให้ได้รับความสำเร็จ เช่นเดียวกับความชยันหมั่นเพียร และยังทำให้ได้รับการยอมรับ ยกย่อง และเชื่อถือจากผู้อื่น การประหยัดและออม จะเป็นรากฐานของการสร้างความมั่นคงให้แก่ชีวิต และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข การมีระเบียบวินัยจะทำให้เป็นผูู้้จักเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายของบ้านเมือง เคารพและปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของหมู่คณะ เกิดความสงบสุขและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา จะทำให้ผู้นับถือศรัทธาจิตใจ

สงวนและมีความสุข และความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีความสำคัญต่อความอยู่รอด ของชาติ ทั้งนี้เพราะ การตระหนักถึงชาติ จะทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่ประชาชน กอบ สอดส่องดูแลประเทศของตน ทำให้เกิดความมั่นคงและดำรงเอกราชไว้ได้ ศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวของจิตใจ อบรมสั่งสอนและชี้แนะแนวปฏิบัติที่ถูกต้องทางให้ ความคุมความประพฤติให้อยู่ในกรอบของศีลธรรมจรรยา สถาบันกษัตริย์ เป็นศูนย์รวมจิตใจ และสร้างความ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในชาติ ช่วยสร้างความมั่นคง และความ เป็นเอกราชของชาติสืบไป

ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ สามารถทำได้ทั้งที่บ้านและโรงเรียน อย่างไรก็ตาม สังคมมีความคาดหวังจะให้โรงเรียนเป็นแหล่งปลูกฝังค่านิยม ที่ตั้งงามให้แก่นักเรียน และเยาวชนที่ควรได้รับการปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยมพื้นฐาน เพื่อจะได้ไม่เป็นปัญหาแก่สังคม โศก วิทยุ ซึ่งเข้ารับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาทั้ง ตอนต้น และตอนปลาย ทั้งนี้ รุ่งทิวา จักรกร (2526 : 3) ได้กล่าวว่า "วิทยุ เป็นวิทยุที่แยกจากวิทยุอื่น ๆ เป็นวิทยุที่ยากแก่การปฏิบัติต่อเขา เป็นวิทยุที่เป็นทั้งเด็กและผู้ใหญ่ในคนเดียวกัน"

การปลูกฝังค่านิยมให้แก่นักเรียนในโรงเรียนนั้น ผู้ที่มีบทบาทสำคัญได้แก่ ครูอาจารย์ ทั้งนี้เพราะเป็นผู้ให้ความรู้ ความกระจ่าง ชี้แนะ ตักเตือน เพื่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ทั้งนี้ บุญเจือ ไชยภักดิ์ และ วีระ อัมพันสุข (2513 : 7) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของบทบาทครูไว้ว่า ในฐานะที่ครู ก็อยู่ให้ การศึกษา และอบรมสั่งสอนเด็กให้เป็นผู้มีความรู้ ตลอดจนมีความประพฤติที่ดีงาม สมกับ เป็นพลเมืองดีของชาติในอนาคต เป็นที่ยอมรับว่า ครูเป็นบุคคลที่มีบทบาท ในการสร้าง เสถียรภาพ ให้แก่ประเทศชาติเป็นอย่างมาก เพราะครูย่อมเป็นที่เชื่อถือของ เด็ก มากกว่าบุคคลอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นระยะของ การปลูกฝัง ความนึกคิดที่ดีงาม

เมื่อครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังค่านิยมให้แก่นักเรียน ดังนั้นการสอน นักเรียนเพียง ให้ความรู้แก่นักเรียนว่า สิ่งใดเป็นสิ่งดีงาม ควรค่าแก่การยึดถือ มาเป็น

แนวปฏิบัติ รักชวน ชื่นชม ตักเตือน หรืออบรมให้ปฏิบัติ น่าจะยังไม่เป็น การเพียงพอ การอบรมสั่งสอนให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติสิ่งใด ครูจะต้องประพฤติปฏิบัติสิ่งนั้น เป็นแบบอย่างด้วย ทั้งนี้เพราะ การเรียนรู้พฤติกรรมของบุคคลส่วนใหญ่ เรียนรู้จากตัวแบบ ทั้งนี้ อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura 1977 : 22 - 27) ได้กล่าวว่ กระบวนการเรียนรู้พฤติกรรมของมนุษย์นั้น เป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนมาก คนส่วนใหญ่จะเรียนรู้จากตัวแบบโดยการสังเกต มากกว่าการเรียนรู้จากผลกรรม โดยตรง การที่คนได้เห็นพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไปจากผู้อื่น จะช่วยชี้นำการกระทำของเขาได้ และยังช่วยป้องกันความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ ด้วย จากคำกล่าวของ อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) นี้ แสดงว่าการเรียนรู้พฤติกรรมโดยการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบกระทำ เป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพกว่าการเรียนรู้จากผลกรรมซึ่งเป็นประสบการณ์ตรง และมีประสิทธิภาพกว่า การเรียนรู้จากการได้รับคำสั่งแนะอบรมสั่งสอนด้วยวาจาเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้เพราะ การเรียนรู้จากตัวแบบ ผู้เรียนสามารถสังเกตเห็นลักษณะการกระทำให้ชัดเจนทุกชั้นตอน ซึ่ง อิทธิพลของตัวแบบที่มีต่อผู้สังเกตนั้น อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura 1977 : 41 - 45) ได้สรุปไว้ ดังนี้

1. การสร้างพฤติกรรมใหม่ เมื่อผู้สังเกตได้เห็นการกระทำของตัวแบบซึ่งการกระทำของตัวแบบนี้ ผู้สังเกตไม่เคยพบเห็นมาก่อน ผู้สังเกตจะรวบรวมรูปแบบของการกระทำใหม่นี้ ในรูปแบบของสัญลักษณ์ และถ่ายทอดออกมาเป็นพฤติกรรมใหม่

2. การสร้างหลักเกณฑ์หรือหลักการใหม่ จะเกิดขึ้นในสภาพการณ์ที่ผู้สังเกต เห็นการกระทำของตัวแบบในลักษณะต่าง ๆ เช่น การทักสินใจ รูปแบบทางภาษา เป็นต้น จากนั้นผู้สังเกตจะทดสอบการกระทำของตัวแบบลักษณะต่าง ๆ ภายใต้สภาพการณ์ต่าง ๆ และทำการทบทวนของสิ่งเหล่านั้น ผู้สังเกตก็จะรวบรวมรูปแบบลักษณะของตัวแบบในรูปแบบต่าง ๆ แล้วนำมาสร้างเป็นกฎเกณฑ์หรือหลักการใหม่

3. การสอนความคิดและพฤติกรรมสร้างสรรค์ การมีตัวแบบ จะช่วยสนับสนุนการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ เพราะมนุษย์เมื่อเห็นตัวแบบ กระทำพฤติกรรมใด

พฤติกรรมหนึ่ง มนุษย์อาจใช้ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ประกอบกับการกระทำ ของ
 ทัศนคติมาเป็นความนึก หรือพฤติกรรมใหม่ขึ้นมา อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อจำกัด
 สำหรับทัศนคติเชิงสร้างสรรค์ ถ้าทัศนคติเชิงสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ หรือ
 ผู้สังเกตมีทักษะจำกัด พฤติกรรมสร้างสรรค์ก็จะมีอิทธิพลเพียงพอก่อการกระทำตาม
 ของผู้สังเกต

4. การยับยั้งการกระทำและการลดความหวั่นเกรงที่จะกระทำ การที่ได้
 เห็นทัศนคติของใคร ผู้สังเกตมีแนวโน้มที่จะไม่กระทำตามทัศนคติ และ ในทำนอง
 เทียบกัน ถ้าได้เห็นทัศนคติพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง และถูกตำหนิไปแล้ว ไร้ผลกรรม
 โท ๗ ตามมา ผู้สังเกตมีแนวโน้มที่จะกระทำตามทัศนคติ

5. การส่งเสริมการกระทำ การมีทัศนคติจะมีอิทธิพลต่อการส่งเสริม การ
 กระทำทั้งที่เป็นทางบวกและทางลบ ถ้าผู้สังเกตได้เห็นทัศนคติแสดงพฤติกรรมหนึ่ง แล้ว
 ทัศนคติได้รับการเสริมแรง ผู้สังเกตมีแนวโน้มที่จะกระทำตามมากขึ้น ในทำนองเทียบ
 กัน ถ้าผู้สังเกตได้เห็นทัศนคติที่แสดงความก้าวร้าว และได้รับการยกย่องว่า เป็นสิ่งที่ดี
 ผู้สังเกตมีแนวโน้มที่จะกระทำตามมากขึ้นเช่นกัน ดังนั้น การเสนอทัศนคติ ในสังคม
 จำเป็นต้องมีความระมัดระวังอย่างยิ่ง เพราะอาจจะมีผลต่อการเพิ่มพฤติกรรม ทางลบ
 ได้เช่นกัน

6. ทางด้านอารมณ์ การมีทัศนคติ นอกจากจะส่งผลต่อการกระทำตามทัศนคติ
 แล้ว ยังมีผลต่ออารมณ์ของผู้สังเกตให้รุนแรงเพิ่มขึ้นอีก และกระตุ้นให้เกิดอารมณ์คล้อย
 ตามไปทั่ว

7. การเอื้ออำนวยให้เกิดการกระทำตามทัศนคติ การกระทำที่ทนให้คุณค่า
 และมีความซับซ้อนอยู่แล้ว การกระทำของทัศนคตินั้นก็ทำให้ผู้สังเกต กระทำได้โดย
 รวดเร็ว และมีความง่ายในการกระทำตาม นอกจากนี้ เมื่อคนสามารถกระทำ ตาม
 ทัศนคติได้เร็ว จะทำให้เกิดการแผ่ขยายจากสังคมหนึ่ง ไปสู่อีกสังคมหนึ่งได้โดย เร็วด้วย
 ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การมีทัศนคติ นอกจากจะทำให้ผู้สังเกตมีความเปลี่ยนแปลงภายในตัว

เองแล้ว ยังทำให้สังคมนั้น ๆ มีการเปลี่ยนแปลงอีกด้วย

ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการทำทามตัวแบบนั้น ปัจจัยแรก ได้แก่ ลักษณะของตัวแบบ ซึ่งแยกออกเป็นลักษณะย่อย ๆ ใ้ก้อีก 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่ติดตัวมากับตัวแบบ เช่น เพศ อายุ เชื้อชาติ และอีกลักษณะหนึ่ง คือ ลักษณะที่ไ้รับภายหลัง เช่น ความเชี่ยวชาญ สถานภาพ ความสามารถ และอำนาจของตัวแบบ ตัวแบบที่มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับผู้สังเกต เช่น ตัวแบบที่มีเชื้อชาติหรือวัฒนธรรมเดียวกัน ย่อมทำให้เกิดการกระทำทามตัวแบบไ้มากกว่าตัวแบบที่ต่างเชื้อชาติหรือวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้สังเกต ถ้าผู้สังเกตมีทักษะ ความพร้อม และความสามารถในการสังเกต ก็ย่อมทำให้มีการกระทำทามตัวแบบไ้ที่ ปัจจัยสุดท้ายที่มีความสำคัญมากคือ ผลกรรมที่ตัวแบบไ้รับ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมหรือไม่ ถ้าผลกรรมไ้ที่บุคคลไ้คุณค่า และยอมรับ มนุษย์ก็มีแนวโน้มที่จะกระทำทาม แต่ในทางตรงกันข้าม ผลกรรมไ้ที่ผลทางลบ มนุษย์ก็จะหลีกเลี่ยงการกระทำนั้น

เนื่องจากตัวแบบมีอิทธิพลต่อการกระทำพฤติกรรมตามตัวแบบของผู้สังเกต เป็นอย่างมาก ทั้งใ้กล่าวมาแลวข้างบน ฉะนั้น ในการที่ครูจะปลูกฝังค่านิยมแก่นักเรียน หากจะใ้ยังเกิดผลที่ข้ถึงนั้น นอกจากการอบรมสั่งสอนทวยวาจาแลวครูน่าจะทองกระทำหรือปฏิบัติตามค่านิยมนั้น เป็นตัวแบบหรือเป็นแบบอย่างใ้ให้นักเรียนเห็นอีกทวย จึงจะใ้ให้เกิดการปลูกฝังค่านิยมนั้นยังเกิดผล ทั้งการทดลองของ เจมส์ เฮช ไบรอัน และแนนซี เฮช วอลเบก (James H. Bryan and Nancy H. Walbek 1970 : 329 - 353) ที่ไ้ทดลองกับเด็กชั้นประถมปีที่ 3 และปีที่ 4 โดยใ้เด็กทามตัวแบบซึ่งเป็นผู้ใหญ่ แสดงพฤติกรรมสนับสนุนการกุศลหรือแสดงความละโมภ จากนั้นตัวแบบก็ทูกสนับสนุน การกุศลหรือทูกสนับสนุนความละโมภ การทดลองนี้ไ้เกิดอยู่ในสภาพการทาม 1 ใน 4 สภาพการทาม คือ 1) แสดงพฤติกรรมสนับสนุนการกุศล/ทูกสนับสนุนการกุศล 2) แสดงพฤติกรรมละโมภ/ทูกสนับสนุนการละโมภ 3) แสดงพฤติกรรมสนับสนุนการกุศล/ทูกสนับสนุนการละโมภ 4) แสดงพฤติกรรมละโมภ/ทูกสนับสนุนการกุศล ผลการวิจัยเมื่อเปรียบเทียบเฉพาะการกระทำของตัวแบบ ทวยว่า ตัวแบบที่กระทำการสนับสนุนการกุศล มีอิทธิพล

ให้เด็กบริจจาคามไ้มากกว่าตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมละโมภ และเมื่อเปรียบเทียบ
 เฉพาะการพูดของตัวแบบ พบว่า ตัวแบบที่ทุกสับสนุนการทุกและทุกสับสนุนการละโมภ
 มีผลให้เด็กบริจจาคามไ้มากกว่ากัน ผลการวิจัยครั้งนี้ เจมส์ เอช ไบรอัน และ
 แนนซี เอช วอลเบค (James H. Bryan and Nancy H. Walbek) ได้ให้ ข้อ
 เสนอแนะว่า การทุกสับสนุนนั้น เป็นคำพูดที่เหมาะสมที่จะใช้กับผู้ใหญ่มากกว่าเด็ก
 ทั้งนี้ ผู้วิจัยทั้งสองจึงทำการทดลองเป็นครั้งที่ 2 โดยใช้ตัวแบบที่เป็นผู้ใหญ่ และตัวแบบ
 ที่เป็นเด็ก โดยมีสมมติฐานว่า เด็กในสภาพการณ์ตัวแบบที่เป็นเด็ก จะมีการบริจจาค
 มากกว่าเด็กในสภาพการณ์ตัวแบบผู้ใหญ่ และเด็กในสภาพการณ์ตัวแบบที่เป็นเด็กกระทำ
 และ/หรือทุกสับสนุนการบริจจาค จะยิ่งถูกความสนใจไ้ดีกว่าเด็กในสภาพการณ์ตัวแบบที่
 เป็นผู้ใหญ่กระทำและ/หรือทุกสับสนุนการบริจจาค การทดลองครั้งนี้ทำกับเด็กชาย และ
 เด็กหญิงระดับเกี่ยวกับการทดลองครั้งที่ 1 และเด็กอยู่ในสภาพการณ์หลัก 2 สภาพการณ์
 กล่าวคือ สภาพการณ์แรกเป็นสภาพการณ์ที่มีผู้ใหญ่เป็นตัวแบบ ส่วนสภาพการณ์หลังเป็น
 สภาพการณ์ที่มีเด็กเป็นตัวแบบ ในสภาพการณ์หลัก 2 สภาพการณ์นี้ มีสภาพการณ์ย่อยอีก
 4 สภาพการณ์ ซึ่งสภาพการณ์ย่อยทั้ง 4 สภาพการณ์นี้ เป็นสภาพการณ์เช่นเกี่ยวกับการ
 ทดลองครั้งแรก ดังนั้น เด็กแต่ละคนจะอยู่ในสภาพการณ์ 1 ใน 8 สภาพการณ์ และ
 ในการทดลองครั้งนี้ เด็กจะไ้ดูตัวแบบจากแถบบันทึกภาพแทนการไ้พบตัวแบบจริง ผล
 การวิจัยพบว่า 1) เด็กในสภาพการณ์ที่ตัวแบบเป็นเด็ก มีการบริจจาคไม่แตกต่างกัน ไป
 จากเด็กในสภาพการณ์ที่ตัวแบบเป็นผู้ใหญ่ 2) เด็กในสภาพการณ์ที่ตัวแบบเป็นเด็กและ
 เด็กในสภาพการณ์ที่ตัวแบบเป็นผู้ใหญ่ มีพฤติกรรมตามการกระทำของตัวแบบมากกว่าการ
 พูดของตัวแบบ 3) ในสภาพการณ์ที่ตัวแบบแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกันทั้งการกระทำ
 และการพูด เด็กจะจากจำพฤติกรรมของตัวแบบไ้ดีกว่าเด็กที่อยู่ในสภาพการณ์ ที่ตัวแบบ
 แสดงพฤติกรรมไม่สอดคล้องกัน และเมื่อผู้วิจัยถามความสนใจของเด็ก ที่มีต่อตัวแบบ
 พบว่า เด็กจะให้ความสนใจตัวแบบทุกสับสนุนความเอื้อเฟื้อมากกว่าตัวแบบ ทุกสับสนุน
 ความละโมภ

จากผลการทดลองของ เจมส์ เอช ไบรอัน และ แนนซี เอช วอลเบค
 (James H. Bryan and Nancy H. Walbek) นี้ แสดงให้เห็นว่า ตัวแบบที่กระทำ

พฤติกรรมทางบวกมีผลต่อการปฏิบัติตามมากกว่าตัวแบบที่กระทำพฤติกรรมทางลบ และการ
 ทุกสนับสนุนทางบวกและทางลบให้ผลต่อการปฏิบัติตามไม่แตกต่างกัน และตัวแบบที่ แสดง
 พฤติกรรมและทุกสอดคล้องกัน จะมีผลทำให้เกิดจกจำและปฏิบัติตามได้ดีกว่า **เด็กที่มี**
ตัวแบบแสดงพฤติกรรมและทุกไม่สอดคล้องกัน

ฉะนั้น ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ให้กับนักเรียน ครูผู้สอน
 วิชาต่าง ๆ จำเป็นต้องปฏิบัติให้เห็นเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน โดยเฉพาะ ครูสอนวิชา
 ภาษาไทย มีโอกาสได้ปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานให้นักเรียนค่อนข้างมาก ทั้งนี้เพราะ
 เนื้อหาวิชาในหลักสูตรภาษาไทยทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มี
 เรื่องราวเกี่ยวกับค่านิยมอยู่หลายตอน ซึ่งครูควรได้สอนสอดแทรกค่านิยมพื้นฐาน ทั้ง 5
 ประการ ให้กับนักเรียนไปทั่ว และการสอนค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ประการแก่นักเรียน
 นั้น ครูจะต้องสอนพร้อมทั้งปฏิบัติเป็นแบบอย่างด้วย ถึงได้กล่าวมาแล้ว

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเปรียบเทียบความนึกเห็น ของ
 ครูภาษาไทย ผู้บริหาร และนักเรียน เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ
 ของครูภาษาไทย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1 ผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้
 ทราบว่า ครูภาษาไทยตามความนึกเห็นของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน ปฏิบัติตาม
 ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการหรือไม่ หากพบว่า ครูภาษาไทยมีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน
 5 ประการ น้อย ผู้บริหารการศึกษาระดับต่าง ๆ ทั้งระดับโรงเรียน จังหวัด และ
 เขตการศึกษา จะค้นหาทางพัฒนาและส่งเสริมให้ครูภาษาไทย ได้ปฏิบัติตาม ค่านิยม
 พื้นฐาน ดังกล่าว เพื่อเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนต่อไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา
 เยาวชนไทย ให้เป็นผู้มีค่านิยมที่เหมาะสม เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ของชาติ
 สืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของครูภาษาไทย

ตามการรับรู้ของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขต
การศึกษา 1

2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของตนเอง ผู้บริหาร
และนักเรียน เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของครูภาษาไทย ใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1

สมมติฐานของการวิจัย

จากการวิจัยของ ไทวดี ลังกา (2529 : 84) เรื่อง "ความคิดเห็น
ของผู้บริหาร ครู นักเรียน ที่มีต่อการปฏิบัติตนของครูพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
เขตการศึกษา 10 ตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ" พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร
ที่มีต่อการปฏิบัติตนของครูพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับมาก ไคแก่ ท่าน
ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ท่านอื่น ๆ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ความคิดเห็นของ
ครูพลศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติตนของครูพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับมาก
ความคิดเห็นของครูทั่วไป ที่มีต่อการปฏิบัติตนของครูพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่
ในระดับปานกลาง และความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อการปฏิบัติตน ของครูพลศึกษา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย
เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูพลศึกษา ครูทั่วไป และนักเรียน ที่มีต่อการ
ปฏิบัติตนของครูพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10 ตามค่านิยมพื้นฐาน
5 ประการ ทางกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจากการวิจัยของสุทินาถ
รัตนจรณะ (2527 : 57 - 60) ที่ศึกษาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักศึกษา
ระดับปริญญาตรี ในวิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลาง ประจำปีการศึกษา 2526 พบว่า นักศึกษา
วิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลางไทยส่วนรวม มีค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ อยู่ในเกณฑ์สูงกว่า
ปานกลาง

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัยว่า

1. ครูภาษาไทย ผู้บริหาร และนักเรียน รับรู้ว่าการปฏิบัติตน

ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของครูภาษาไทย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1
อยู่ในระดั้มาก

2. ครูภาษาไทย ผู้บริหาร และนักเรียน รับรู้การปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน
5 ประการ ของครูภาษาไทย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1 ทางกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ มีขอบเขตการทำเนิการวิจัยดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูภาษาไทย ผู้บริหาร และ
นักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1 ประจำปีการศึกษา 2530

2. การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ
ของครูภาษาไทย ซึ่งได้แก่ ค่านิยมต่อไปนี้ 1) การพึ่งตนเอง ชยันหมั่นเพียร และมีความ
รับผิดชอบ 2) การประหยัดและออม 3) การมีระเบียบวินัย และ เคารพ
กฎหมาย 4) การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา และ 5) ความรักชาติ ศาสน์
กษัตริย์ การปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ประการ นี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาทาง
การปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
ซึ่งประกาศ ณ วันที่ 22 มีนาคม 2525

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ บุคคลต่อไปนี้

3.1.1 ครูภาษาไทย

3.1.2 ผู้บริหาร

3.1.3 นักเรียน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ
ของครูภาษาไทย ประกอบด้วย

- 3.2.1 ingtonเอง ขยับหมั้นเพียร มีความรับผิดชอบ
- 3.2.2 ปรหัยกและออม
- 3.2.3 มีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
- 3.2.4 ปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา
- 3.2.5 มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ขอทดลองเบองตน

1. การวิจัยครั้งนี้ ไรข้อมูลจากคำทอบในแบบสอบถาม ทั่งนี้ผู้วิจัยถือว่า ผู้ทอบแบบสอบถามทุกคนทอบตามขอเท็จจริง โดยปราศจากอคติและมีใจมุ่งหวังประโยชน์อื่นใดทั้งสิ้น

2. แบบสอบถามที่ไรเป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่เชื่อถือได้ เพราะผ่านการทรวทิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผ่านการทดลองไรกับครูภาษาไทย ผู้บริหาร และนักเรียน ทั่งไรกลุ่มตัวอย่างที่ไรในการวิจัยมาแล้ว

คำจำกัดความที่ไรในการวิจัย

1. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือผู้รักษาราชการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1

2. การรับรู้ของตนเอง หมายถึง การรับรู้ของครูภาษาไทย เกี่ยวกับการปฏิบัติตามคานิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของตนเอง

3. ครูภาษาไทย หมายถึง ครูหรืออาจารย์ไทยทั่วไปที่ทำหน้าที่สอนวิชาภาษาไทย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1

4. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 - ม.6) ปีการศึกษา 2530 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1

5. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา 1 ซึ่งเปิดสอนถึงระดับ

มัธยมศึกษาตอนปลาย

6. เขตการศึกษา 1 หมายถึง เขตการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรปราการ นครปฐม และ ปทุมธานี

7. ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ หมายถึง ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ที่ รัฐบาลประกาศเชิญชวนให้ประชาชนชาวไทยประพฤติปฏิบัติ เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2525 คือ หිงตนเอง ชยันหมั่นเพียร มีความรับผิดชอบ, ประหยัดและออม, มีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย, ปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา, และ มีความรักชาติ ศาสน์ ฌ์ทวิย

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ทราบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของครูภาษาไทย ตามการรับรู้ของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็น ประโยชน์สำหรับผู้บริหาร ศึกษาวิเคราะห์ภาษาไทย ครูภาษาไทย และสถาบันผลิตครู ได้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขและสร้างเสริมคุณลักษณะที่เหมาะสมของครูภาษาไทย
2. การวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1 ในการพิจารณาตนเอง และหาทางปรับปรุงแก้ไขคุณลักษณะของตนเอง
3. การวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแนวทางสำหรับการวิจัยเกี่ยวกับค่านิยมของบุคคล กำนทง ๗ ทอไป